

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 OSLO

Vår dato: 20.12.2017
Vår ref.: 201402607-20
Arkiv: 312 / 051.2Z
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
George Nicholas Nelson
22 95 92 17/genn@nve.no

NVEs innstilling - søknad fra Statkraft Energi om konsesjon for overføring av to bekker på Osafjellet til Lang-Sima kraftverk

Statkraft Energi har søkt om konsesjon for overføring av to bekker på Osafjellet i Ulvik herad til Lang-Sima kraftverk i Eidfjord kommune. Overføring av bekkene utgjør et nedbørfelt på til sammen 0,9 km², og vil med avbøtende tiltak gi ca. 5,9 GWh regulerbar kraft med få negative konsekvenser.

NVE anbefaler at Statkraft Energi får konsesjon etter vassdragsreguleringsloven § 8 til å overføre Våtekleivbekken Nord og Våtekleivbekken Syd på Osafjellet til Lang-Sima kraftverk. NVE foreslår at overføringen tas inn som en endring av manøvreringsreglementet for Osa, Sima og Bjoreio (Eidfjord Nord), fastsatt ved kgl. res. av 13.05.1977, og at tiltaket underlegges gjeldende vilkår for statsregulering av Eidfjord Nord, fastsatt ved kgl. res. av 04.06.1976. Anbefalingen forutsetter gjennomføring av avbøtende tiltak.

Innhold

Oppsummering av søknaden	2
Behandlingsprosess	6
Utredningene og kunnskapsgrunnlaget	10
NVEs vurdering av konsesjonssøknaden	11
NVEs oppsummering og anbefaling	20
NVEs konklusjon	21

Oppsummering av søknaden

Søker

Statkraft Energi AS er et datterselskap av Statkraft AS. Sistnevnte eies 100 % av den norske stat og er Norges største produsent av elektrisk energi. Statkraft disponerer til sammen 282 kraft- og fjernvarmeverk. Samlet årlig kraftproduksjon utgjør om lag 57 TWh, hvor vannkraft utgjør omtrent 90 %.

Navnebruk

Det finnes ingen offisielle navn på bekkene som søkes overført, men helt lokalt har den nordligste bekken fått navnet Våtekleivbekken. Statkraft har i søknaden valgt å kalle den nordligste bekken for Våtekleivbekken Nord (N) og den sørligste for Våtekleivbekken Syd (S). Sammen benevnes de Våtekleivbekkene.

Søknaden og lovverk

Statkraft Energi søker om følgende tillatelser:

- Etter vassdragsreguleringsloven: å bygge to bekkeinntak i Våtekleivbekkene og overføre vannet ned på eksisterende overføringstunnel mellom Skrulsvatnet og Floskefonnvatnet. Våtekleivbekkene overføres dermed til Floskefonnvatnet, videre til Rundavatnmagasinet og kan derfra utnyttes i Lang-Sima kraftverk. Søknaden inkluderer rett til ekspropriasjon av areal og rettigheter, dersom det ikke oppnås avtale med samtlige grunneiere.
- Etter forurensningsloven: forurensning som følge av gjennomføring av tiltaket med nødvendig anleggsdrift.
- Plan- og bygningsloven: dispensasjon fra LNF-området i kommuneplanens arealdel, ref. § 19-1. Slik søknad vil bli sendt Ulvik herad med utgangspunkt i en positiv innstilling til konsesjonssøknaden fra NVE. Eventuelt vil Statkraft Energi be om at konsesjonsvedtaket skal ha virkning som statlig reguleringsplan, ref. plan- og bygningslovens § 6-4, 3 ledd.

Bakgrunn for søknaden

Statkraft har startet planlegging med å utnytte en større del av det energipotensialet som finnes nær allerede regulerte vann og vassdrag på Osafjellet i Ulvik herad og som nyttes i Simaverkene.

Simaverkene, som består av Lang-Sima og Sy-Sima kraftverk, omfatter en rekke reguleringsmagasin og overføringer. Inneværende søknad tar utgangspunkt i at to små bekker på Osafjellet overføres til Floskefonnvatnet som drenerer naturlig til magasinet Rundavatn, og derved øker produksjonen i Lang-Sima kraftverk.

Beliggenhet

Våtekleivbekkene har utgangspunkt like sør for Osaskavlen og krysser over overføringstunnelen mellom Skrulsvatnet og Floskefonnvatnet ca. 5-6 km nordøst for bygda Osa i Ulvik herad, Hordaland (se vedlegg 1 for oversiktskart). Nedbørfeltene drenerer til Norddøla i Osavassdraget. Etter samløpet med Austdøla munner vassdraget ut i Osafjorden innerst i Hardangerfjorden.

Eksisterende forhold

Eidfjord-Nord utbyggingen med Sy-Sima kraftverk og Lang-Sima kraftverk startet 1973 og var fullført i 1982. Lang-Sima omfatter overføring av de øvre feltene til elvene Norddøla og Austdøla til magasinene Langvatnet og Rundavatnet.

Både Sy-Sima og Lang-Sima er lokalisert i felles fjellhall i Simadalen med avløp til sjø i Simadalsfjorden. Som felles betegnelse benyttes også Sima kraftverk. Installert ytelse og produksjon er henholdsvis 2 x 250 MW og 1130 GWh for Lang-Sima, og 2 x 310 MW og 1755 GWh for Sy-Sima.

En oversikt over reguleringsmagasinene for Eidfjord-Nord utbyggingen er vist i tabellen under:

Magasin/kraftverk	LRV	HRV	Magasin (Mm ³)
Sy-Sima			
Sysenvatnet	874,00	940,00	436
Rembesdalsvatnet	860,00	905,00	39
Lang-Sima			
Langvatnet	1110,00	1158,00	160
Rundavatnet	1013,00	1040,00	24
Skrulsvatnet	1100,00	1115,10	6

Det er også bygd to 420 kV ledninger mot Aurland i nord og Dagali i øst, og i tillegg en 66 kV ledning mot regionalt nett i Eidfjord. Ny 420 kV linje Sima - Samnanger ble satt i drift i 2013.

Utbyggingsplanene

Et utbyggingskart som viser plassering av bekkeinntakene er vist i vedlegg 1 til NVEs innstilling. Statkraft Energi har ikke vurdert alternative utbygginger.

De to bekkeinntakene drenerer samlet et felt på ca. 0,9 km² og har et årlig tilsig på 2,7 mill. m³. Begge inntakene planlegges etablert på ca. kote 1155.

Bak en liten inntaksterskel med skråstilt varegrind, et såkalt selvrensende inntak, bores tre hull med diameter 0,28 m ned på eksisterende overføringstunnel fra Skrulsvatnet mot Floskefonnvatnet. Lengden på borehullene ned til overføringstunnelen blir 50 m for Våtekleivbekken N og 30 m for Våtekleivbekken S. Ved inntaket kan dammen på det høyeste bli opptil 4 m og lengden på tersklene kan bli opptil 10 m inkl. ledemurer.

Adkomsten vil skje via eksisterende vei opp til Rundavatnet. Herfra vil utstyr, materialer og personell bli transport med helikopter bort til bekkeinntakene. Det blir ikke behov for særskilte massetak. Det er kun snakk om små mengder sprengte og borede masser som vil bli plassert i tilknytning til inntakene. Overføringene vil ikke kreve linjetilknytning eller bygging av nye kraftlinjer. Byggetid er anslått til 3-4 måneder i løpet av en sommersesong.

Hoveddata for utbyggingsplanene, uten slipp av minstevann, er vist i tabellen under.

TILSIG	Våtekleiv- bekken N	Våtekleiv- bekken S
Nedbørfelt (km ²)	0,5	0,4
Herav overført felt (km ²)	0	0
Årlig tilsig til inntaket (mill. m ³)	1,5	1,2
Spesifikk avrenning (l/s/km ²)	93	98
Middelvannføring (m ³ /s)	0,05	0,04
BEKKEINNTAKENE		
Inntak på kote (moh.)	1155	1155
Midlere energiekvivalent (kWh/m ³)	2,52	2,52
Boret sjakt diameter (mm)	600	600
Boret sjakt lengde (m)	50	30
Slukeevne borhull (m ³ /s)	0,6	0,6
PRODUKSJON I LANG-SIMA		
Produksjon, vinter (GWh)	0,7	0,6
Produksjon, sommer (GWh)	2,7	2,2
Produksjon, årlig middel (GWh)	3,3	2,8
ØKONOMI		
Utbyggingskostnad (mill.kr)	4,6	4,4
Utbyggingspris (kr/kWh)	1,4	1,6

Konsekvenser av utbyggingen, ifølge søker

Vannføringsendringer

Fraføring av Våtekleivbekkane fra Norddøla vil bare kunne merkes i de bratte fjellsidene ovenfor Osseter, og bare med redusert flomvann om sommeren. Restvannføringen inn til Norddøla er vanskelig å beregne da det meste av vannet går i grunnen før det når elva. Anslagsvis reduseres vannføringen i Norddøla med i underkant av 4 % ved overføringen og dette vil kun ha marginale konsekvenser for livet i elva.

Det ligger flere lange overflatesprekker i fjell med 10-40 cm bredde som går på tvers av de to bekkene noen få høydemeter nedenfor de planlagte bekkeinntakene. I dag forsvinner alt vann fra disse bekkene ned i disse fjellsprekkene ca. 100 m lenger ned. For vanlige lave og moderate vannføringer kommer intet bidrag fra disse bekkene frem til Norddøla som overflatevann.

Det blir overløp over sperredammene under flom, men ellers vil borehullene ha kapasitet til å ta alt vannet som drenerer til inntakene i Våtekleivbekkane.

Vurdering av konsekvenser

Tabellen nedenfor gir en kort oppsummering av de permanente virkningene av overføring av Våtekleivbekkane på Osafjellet. Vektingen av temperatur, isforhold, lokalklima og erosjon er foretatt av tiltakshaver.

Tema	Verdi	Tiltakets omfang	Konsekvens
Temperatur, isforhold og lokalklima	-	Liten	Ingen
Erosjon	-	Liten	Ubetydelig
Landskap	Middels	Liten negativ	Liten negativ
Kulturminner og kulturlandskap	Liten	Ingen	Ubetydelig
Friluftsliv og ferdsel	Middels	Liten negativ	Ubetydelig/Liten negativ
Naturmiljø	Liten	Liten negativ	Liten negativ
Fisk og ferskvannsmiljø	Liten	Liten negativ	Ubetydelig
Naturressurser	-	Ingen	Ingen
Vannkvalitet	-	Liten negativ	Ubetydelig
Sysselsetning og verdiskapning	-	Liten	Liten positiv

Søknadens forslag til avbøtende tiltak

I detaljutformingen og gjennomføringen av planene vil det bli lagt vekt på å innpasse dammer/terskler i landskapet og å begrense naturinngrepenes omfang og utstrekning.

Gode rutiner for anleggsdrift med hensyn på avfallsreduksjon, forurensning og arealbruk og fokus på istandsetting av anleggsområder ved avslutning av anleggsfasen, vil begrense behovet for ytterligere tiltak. Det vil også bli presentert en skisse til et miljøoppfølgingsprogram (MOP), hvor vesentlige miljøtemaer under anleggsfasen blir fokusert. Miljøoppfølgingsprogrammet vil bli lagt til grunn for senere detaljplanlegging.

Fallrettigheter og grunneierforhold

I følge tiltakshaver eier Statkraft Energi de fleste fallrettene og rettigheter til nødvendige arealer for utnyttelse av vannkraften i Norddølavassdraget. Det som Statkraft Energi ikke eier er rettigheter på grunn som nå tilhører Statskog SF i høyfjellet, og fall på 39/4 og 39/5.

39/4 er senere slått sammen med 39/2, og 39/5 er slått sammen med 39/1. Ifølge Statkraft Energi inngikk selskapet i 2013 avtale med eierne av disse to eiendommene om overføring av Våtekleivbekkane. Det er foreløpig ikke inngått avtale med Statskog SF, da det er usikkert om og hvordan deres eiendom eventuelt blir berørt.

Inntakene til bekkene ligger omtrent på grensen mellom Statskog og gnr 37/Felles. Om Statskogs eiendom blir berørt vil først bli avklart gjennom detaljprosjekteringen for beliggenheten av inntakene. I utgangspunktet antar Statkraft Energi at Statskogs eiendom blir berørt av begge inntakene, og også noe fall.

Statkraft Energi har i søknaden lagt fram en oversikt over eiendommene som ligger ned mot Norddølavassdraget.

Kraftproduksjon og utbyggingskostnader

Basert på en energiekvivalent på 2,52 kWh/m³ i Floskefonnvatnet/Rundavatn, så blir produksjonspotensialet for totaltilsaget til bekkeinntakene teoretisk 6,8 GWh/år. Statkraft Energi forventer imidlertid noe flomtap på grunn av problemer med snø og is på inntakene. Forutsatt et flomtap

på i snitt 10 % av middelavrenningen, er beregnet produksjon satt til 6,1 GWh/år, hvorav Våtekleivbekken N er størst med 3,3 GWh/år. Disse produksjonsberegningene inkluderer ikke minstevannføring.

De totale utbyggingskostnadene er beregnet å bli 9,0 mill. 2013-kroner. Totalkostnaden er summen av 4,6 og 4,4 mill. kr for utbygging av henholdsvis Våtekleivbekken N og Våtekleivbekken S. Kostnadsestimatet er delvis basert på NVEs kostnadsgrunnlag for vannkraftverk fra 1/1- 2010, tillagt en antatt prisstigning på tilsammen 14 % på de tre årene frem til 1/1-2014, og på beste skjønn.

Forholdet til offentlige planer

Berørt område er ifølge tiltakshaver definert som et LNF-område (Ulvik herad, kommunedelplan for Osa-området). Prosjektet kommer ikke i konflikt med kommunale planer, men det vil bli søkt om dispensasjon fra kommunens arealplandel.

Prosjektet kommer ikke i konflikt med fylkeskommunale planer. Prosjektet kommer heller ikke i direkte konflikt med noen verneplaner, men prosjektområdet ligger i grenseområdet til foreslått villreinområde. Hardangervidda nasjonalpark ligger litt nord for området.

Osavassdraget er ikke omfattet av Verneplan for vassdrag, og det er ikke et nasjonalt laksevasdrag.

Tiltaket ligger i vannregion Hordaland og vannområde Hardanger. Regional forvaltningsplan 2016-2021 for denne regionen ble vedtatt 04.07.2016. Se NVEs vurdering av tiltaket etter vannforskriften for ytterligere detaljer om den regionale forvaltningsplanen.

Behandlingsprosess

Høring

NVE mottok søknaden m/fagrapporter på e-post 09.05.2014. NVE sendte søknaden på offentlig høring 26.06.2014, og ble kunngjort i lokalpressen kort tid etter. Søknaden og alle fagrapportene ble lagt ut til offentlig gjennomsyn i kommunehuset i Ulvik herad, i tillegg til å være tilgjengelige på [konsesjonssakens nettside](#) og fra Statkraft Energi. Høringsfrist ble satt til 15.10.2014. Enkelte parter fikk utsatt høringsfrist.

Sammendrag av høringsuttalelser

NVE har mottatt i alt 10 høringsuttalelser. I det følgende gir vi en oppsummering av de viktigste synspunktene på de omsøkte planene. Der synspunktene er knyttet sammen med krav til vilkår for en eventuell konsesjon er disse kravene delvis gjengitt her, men alle vesentlige krav om vilkår vil bli nærmere drøftet i et eget avsnitt senere i innstillingen. Høringspartenes egne oppsummeringer er referert der hvor slike foreligger. Andre uttalelser er forkortet av NVE. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige på [konsesjonssakens nettside](#) eller via offentlig postjournal. NVEs interne saksnummer er 201402607, og dokumentnummeret for hvert dokument er oppgitt under.

Eidfjord kommune (05.08.2014, dok.nr. 6) uttaler at omsøkte overføring ligger i Ulvik herad og mulige inngrep vil ikke angå Eidfjord. Kommunen har derfor ikke merknader til søknaden.

Ulvik herad (15.09.2014, dok.nr. 8) har fattet følgende vedtak:

1. Ulvik herad kan ikkje tilrå Statkraft Energi AS sin konsesjonssøknad av 25.04.2014 om overføring av Våtekleivbekkane til Lang-Sima kraftverk i Eidfjord.

2. Ulvik herad vil oppmoda Statkraft Energi AS til å arbeida for ei meir rettvis fordeling av kraftinntektene. Ulvik herad vil ikkje tilrå ytterlegare reduksjon i vassføringa i Norddøla før ein har oppnådd god og stabil status for fisken i vassdraget.

3. Ulvik herad oppmodar Statkraft energi til å arbeida for ei berekraftig utnytting av naturressursane i det allereie utbygde området på Osafjellet. Dette må skje i nært samarbeid med rettshavarar og grunneigarar. Friluftsliv, jakt og fiske må ikkje møte hindringar som ikkje er strengt nødvendige for drifta av anlegget. Eksempel på noko som må betrast er vasstand i regulerte vatn og elvar når desse vert nytta av friluftssinteressene om sommar og haust. Helikoptertrafikk må ta omsyn til at området er viktig for utøving av friluftsliv og jakt, og at flyginga må leggjast til tider der menneske og dyr vert minst mogeleg uroa.

Hordaland fylkeskommune (01.10.2014, dok.nr. 9) har fattet følgende vedtak:

Hordaland fylkeskommune rår til utbygging dersom følgjande krav vert innfridde:

1. Skade på sjøaure og laksestammen ved Osa/ Norddøla skal ikkje førekomme.
2. Tiltaket skal ikkje skape barrierar som fører til splitting av leveområde for villrein.
3. Inngrepa må, så langt som mogleg, gå i eitt med omgjevnadene.
4. Inngrepa i det sårbare økosystemet i høgjellet må avgrensast til eit absolutt minimum.
5. Det skal takast naudsynt omsyn til friluftslivet.
6. Det vil ikkje bli stilt krav om arkeologisk registrering då potensial for funn av automatisk freda kulturminne vert vurdert som særst lågt.
7. Dersom det i samband med tiltaket vert avdekt automatisk freda kulturminne, må tiltak justerast eller eventuelt leggjast fram for Riksantikvaren som rette dispensasjonsmynde.

Ulvik fjellstyre (09.10.2014, dok.nr. 10) har følgende synspunkter på søknaden:

1. Ulvik Fjellstyre kan ikkje tilrå Statkraft Energi AS sin konsesjonssøknad av 25.04.14 om overføring av Våtekleivbekkane til Lang-Sima kraftverk i Eidfjord.
2. Ulvik Fjellstyre vil ikkje tilrå ytterlegare reduksjon i vassføringa i Norddøla før ein har oppnådd tilfredstillande status for fisken i vassdraget.
3. Ulvik Fjellstyre oppmodar Statkraft energi til å arbeide for ei berekraftig utnytting av naturressursane i det allereie utbygde området på Osafjellet. Dette må skje i nært samarbeid med rettshavarar og grunneigarar.
4. Friluftsliv, jakt og fiske må ikkje møte hindringar som ikkje er strengt nødvendige for drifta av anlegget. Eksempel på noko som må betrast er vasstand i regulerte vatn og elver når desse vert nytta av jakt, fiske og friluftssinteressene i sesongen. Eventuell helikoptertrafikk må leggjast til tider der dyreliv, jakt, fiske og friluftsliv vert minst mogleg uroa. Dette kan ein finne løysningar på ved å kontakte Ulvik Fjellstyre i forkant.
5. Ulvik fjellstyre er ansvarleg for utleige av beite til næringsdrivande med bruksrett i Ulvik statsallmenning. Ved redusert vasstand i dei nemnte elvar/bekkar vil beitande dyr kunne finne på å trekke over i andre områder grunna mangel på vatn.

Statskog (10.10.2014, dok.nr. 11) skriver at de omsøkte bekkinntakene ligger på grensen til Ulvik statsallmenning der Statskog er grunneier og hjemmelshaver. Statskog opplyser at konsesjonshaver og

Statskog må inngå avtale om gjennomføring av tiltaket dersom det blir gitt konsesjon for utbygging. Statskog skriver videre at detaljplanen vil vise hvor mye av statsallmenningen som blir berørt av tiltaket.

Statskog forutsetter at terrenginngrepene blir gjort så skånsomt som mulig og at revegeteringsperioden blir så kort som mulig. I følge Statskog ligger omsøkte tiltak innenfor sone B i nasjonalt villreinområde (regional plan for Hardangervidda 2011-2025), som det må tas spesielt hensyn til.

Ulvik Sportsfiskarlag (09.10.2014, dok.nr. 12) uttaler at et allerede kraftig utnyttede vassdrag som Norddøla vil med ytterligere vannføringsreduksjon få et betydelig tap av laks og sjørret. Tellinger over mange år viser historisk lave tall for gytefisk, og de siste årene har det ligget på 100 – 200 fisk på en anadrom strekning som burde hatt minst 1000 gytefisk.

Ulvik Sportsfiskarlag er kritisk til fagrapporten fra Rådgivende Biologer. Sportsfiskarlaget skriver at Norddøla ved samløpet til Austdøla har svært grunne områder som vanskeliggjør oppvandringen for gytefisk, noe som ikke er omtalt i fagrapporten. Heller ikke at det er observert ål i vassdraget. De er følgelig uenige med fagrapporten som vurderer tilstanden i Norddøla som «moderat» eller «god». Konklusjonen burde være «dårlig», og med en eventuell utbygging mener de at tilstanden blir forverret.

Osa grendalag (13.10.2014, dok.nr. 13) er negativ til det omsøkte tiltaket. En ny reduksjon i vannføring i Norddøla vil svekke forholdene for laks og sjørret. Dette må ses i sammenheng med redusert vannføring i Austdøla, noe som gir så lav vannføring i elveosen at det er stor fare for at gytefisk ikke kan trekke oppover. Videre vil redusert vannføring i stryk og fossefall innover dalen også redusere landskapsopplevelsen fra en DNT-merket løype. Grendalaget understreker at dammer og terskler fort kan ødelegge et urørt preg i landskapet, og de håper at eventuell bygging av slike gjøres i samråd med Osa Grendalag og Ulvik Sportsfiskarlag. Det etterlyses informasjon om redusert tilsig av grunnvann vil påvirke almeskogen som vokser i Norddalen og om vannstanden i Ossetetjørni blir påvirket.

Osa Felleseiga (22.08.2014, dok.nr 14) mener overføring av Våtekleivbekkene vil påvirke grunnvannstanden i Osa, og viser til at det ble utbetalt erstatning etter at det ble påvist senking av grunnvannet på to bruk etter tidligere reguleringer. Det blir stilt spørsmål ved om Våtekleivbekkene kommer inn under tidligere oppkjøpte fallrettigheter, når bekkene ikke påvirker vannføringen i Norddøla. Det påpekes også at overføring til Lang-Sima vil tilføre kraftverkskommunen det meste av skatter og avgifter, og mindre til magasinkommunen og lokalsamfunnet Osa. Ut fra en samlet vurdering fraråder Osa Felleseige på det sterkeste videre utbygging.

FNF Hordaland (16.11.2014, dok.nr. 15) oppsummerer sin uttalelse i følgende punkter:

- *FNF Hordaland er i utgangspunktet positiv til oppgraderings- og utvidings (O/U)-prosjekt, der det fører til kraftproduksjon utan spesielt negative konsekvensar for natur og miljø.*
- *Vi meiner det ikkje kan førekome negative påverknadar for laksefisk på anadrom strekning i Norddøla. Ein ytterlegare reduksjon i vassføring, sjølv om den prosentvis ikkje er så stor, vil potensielt vere negativt for laksefisk (laks og sjøaure) på anadrom strekning i Norddøla (2,5 km). Ved ein eventuell konsesjon, må difor avbøtande tiltak innførast, som skissert i rapporten ved stenging av inntaka til dei to bekkeinntaka i perioder desse vil ha særskild påverknad på vassføringa på anadrom strekning i Norddøla. Tidsramma for denne perioden er ikkje skissert i rapporten, så Rådgivende Biologer og NVE må vurdere lengda av ei slik stenging.*
- *Vi meiner NVE må vektleggje tapet av INON-områder (tap av 0,48 km² sone 2 og omgjerung av 0,15 km² frå sone 1 til 2) i denne saka i samband med at ei eventuell utbygging vil gje ein begrensa produksjon på 6,1 GWh.*

- *Grunna høg utbyggingsgrad i området, så meiner vi NVE må gjere ein sumverknadsanalyse ved eventuelle framtidige konsesjonar i dette området.*

Fylkesmannen i Hordaland (03.11.2014, dok.nr. 16) konkluderer på følgende måte:

Fylkesmannen meiner Statkraft Energi AS kan få konsesjon, om det vert tatt tilstrekkeleg omsyn til anadrom fisk. Bekkeinntaka må lukkast i kritiske periodar.

Tidlegare inngrep i området gjer det nødvendig å ta utgangspunkt i samla belastning. Dette gjeld i særleg grad omsynet til sjøaure. Den kritiske situasjonen for anadrom fisk i Hardangerfjorden set krav til særlege omsyn i samband med nye utbyggingar og inngrep.

Søkers kommentarer til innkomne høringsuttalelser

Statkraft Energi kommenterer høringsuttalelsene i brev datert 16.02.2015. Merknader av betydning for NVEs vurdering er referert i forbindelse med diskusjonen av det enkelte tema. Hele uttalelsen er å finne på [konsesjonssakens nettside](#). Nedenfor har vi gjengitt de viktigste kommentarene. Statkraft Energis egne sammendrag av de enkelte høringsuttalelsene er utelatt.

Fylkesmannen i Hordaland

Tiltakshaver foreslår at det legges inn et rør i inntaksterskelen som har kapasitet til å slippe en vannmengde som gir nødvendig bidrag til Norddøla ved såkalte kritiske vannføringer (sommer). Dette vil også fungere som et permanent minstevannslipp, så lenge det er tilsig til terskelen.

Ulvik herad

Når det gjelder fordelingen av kraftinntektene, er dette nedfelt i lovverket og forskriftene og kan ikke endres av tiltakshaver.

Driften av eksisterende reguleringsanlegg på Osafjellet gjøres etter gjeldende konsesjoner. Endringer i disse er eventuelt et tema i en vilkårsrevisjon.

De inngrep og bygningsmessige konstruksjoner som bekkeinntakene i Våtekleivbakkane medfører vil være små og lite synlige. Under anleggsvirksomheten vil tiltakshaver ta hensyn til friluftslivsinteressene og dyr i området gjennom en godt planlagt helikoptertransport.

Hordaland fylkeskommune

Tiltakshaver mener at vannføringsreduksjonen i Norddøla er så liten at den har en begrenset effekt på anadrom fiskebestand nederst i vassdraget. Det vises her til fagrapporten om «Konsekvensutredning for ferskvannsökologi», vedlegg 5 i konsesjonssøknaden.

Når det gjelder bidraget fra bekkene i perioder med liten vannføring i Norddøla, foreslår vi at det legges inn et rør i inntaksterskelen som har kapasitet til å slippe en vannmengde som gir nødvendig bidrag til Norddøla ved såkalte kritiske vannføringer (sen vår/sommer). Dette vil også fungere som et permanent minstevannslipp, så lenge det er tilsig til terskelen. Bekkeinntakene er etter måten små konstruksjoner i bekkedalen og vil ikke påvirke reinens bruk av området. Det vises her til eksisterende bekkeinntak i Tverrelva like ved. Vi tar videre fylkeskommunens øvrige kommentarer til etterretning.

Osa grendalag

I prosjektet Austdøla kraftverk, som det refereres til, vil alt vannet bli ført tilbake i elva, godt oppstrøms Osa. Det vises forøvrig til tidligere kommentarer til forholdene for fisk. I fagrapporten om konsekvensutredning for ferskvannsökologi står det:

«For Norddøla er det relativt lite vann som fraføres, feltet er imidlertid den høyeste delen av det eksisterende restfeltet til Norddøla og er den eneste delen av feltet som inneholder bre. Det fraførte feltet bidrar relativt sett mest til vannføringen i Norddøla i slutten av smeltesesongen da det ligger igjen snø øverst, men er avsmeltet nederst. Det er derfor ventet at tiltaket vil ha en liten negativ virkning på vandekning og produksjon på den anadrome strekningen av Norddøla.»

Den nevnte turstien går et stykke unna og nedenfor tiltaksområdet og bekkeinntakene er ikke synlige fra stien. Oppstrøms inntakene og opp mot brearmen vil bekkene renne som før.

De dammer/terskler som står omtalt i konsesjonssøknaden under avbøtende tiltak gjelder ikke Norddøla. Når det står at «I detaljutformingen og gjennomføringen av planene vil det bli lagt vekt på å innpasse dammer/terskler i landskapet og å begrense naturinngrepenes omfang og utstrekning», gjelder det bekkeinntakene.

Ossetetjørni drenerer mot Norddøla og vi antar vannstanden her vil bli tilnærmet upåvirket under normale vannføringsforhold.

Naturtypen kalklindeskog (med alm) finnes ifølge Naturbasen langs Norddøla fra nedstrøms samløpet med bekk fra Ossetetjørni. Grunnvannstilsiget kommer her fra begge sider mot vassdraget og Våtekleivbekkane er bare to blant mange grunnvannsgivere.

Ulvik Fjellstyre

Når det gjelder konsekvensene for fisken i vassdraget vises det til tidligere kommentarer.

Konsekvensene av redusert vannstand i bekkene som følge av overføringene og fare for at beitende dyr da vil krysse disse, er lik den situasjonen en har i dag ved lave vannføringer. Beiteområdene innenfor tiltaksområdet antas også å være svært begrensede.

Fjellstyret har også synspunkter på eksisterende reguleringer på Osaffellet. Det vises her til våre kommentarer til Ulvik herad, der de samme temaene tas opp.

Befaring

NVE har ikke avholdt egen befaring av områder som kan bli påvirket av det omsøkte tiltaket. Se for øvrig tredje avsnitt under NVEs vurdering av utredningene og kunnskapsgrunnlaget.

Utredningene og kunnskapsgrunnlaget

Det følger av naturmangfoldloven § 8, første ledd, at offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet så langt det er rimelig skal bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet. Naturmangfoldloven § 8 er en konkretisering av, og et supplement til, forvaltningslovens alminnelige krav om at en sak skal være så godt opplyst som mulig før vedtak treffes.

Vedlagt søknad om overføring av Våtekleivbekkane er fagutredninger om hydrologi, ferskvannsøkologi og biologisk mangfold, i tillegg til ulike kart og teknisk tegning. Fagutredningene ble utarbeidet i 2012 i forbindelse med et større utbyggingsprosjekt som ikke ble omsøkt. Statkraft Energi opplyser at søknaden i hovedsak bygger på disse fagutredningene, men at de har «silt ut» informasjon som ikke er relevant for omsøkte tiltak. Fagutredningene betegnes heretter samlet som konsekvensutredningen.

Ingen av høringspartene mener det er store og kritiske mangler i søknaden og konsekvensutredningen, men et par kommentarer om konsekvensutredningen er kommet inn:

- FNF Hordaland viser til at befaringene som ligger til grunn for konsekvensutredningen tok for seg et mye større geografisk område, og at begge lokalitetene for de omsøkte bekkeinntakene ikke er befart av Multiconsult. FNF Hordaland mener dette burde vært gjort. I det minste burde irrelevant tekst i utredningene vært fjernet.
- Ulvik Sportsfiskarlag er kritiske til utredningen om ferskvannsökologi fra Rådgivende Biologer. De peker på at fagrapporten ikke omtaler at Norddøla har grunne områder som vanskeliggjør oppvandringen for gytefisk og at det er observert ål i vassdraget. Sportsfiskarlag mener tilstanden i Norddøla burde bli satt til dårlig, og ikke «moderat» eller «god» som rapporten har gjort.

NVEs vurdering

I likhet med FNF Hordaland mener vi at konsekvensutredningen i større grad kunne vært tilpasset den någjeldende søknaden, og at tekst knyttet til tema som ikke er omsøkt kunne vært fjernet. Dette ville gjort konsekvensutredningen mer leservennlig.

NVE registrerer at Ulvik Sportsfiskarlag er uenig med Rådgivende Biologer om Norddølas økologiske tilstand. Rådgivende Biologer har i sin rapport oppgitt den økologisk tilstanden som Norddøla hadde i 2012, klassifisert på grunnlag av tilgjengelig kunnskap i 2012 og i tråd med første generasjons klassifiseringssystem av miljøtilstand beskrevet i Veileder 01:2009. Rapporten tar forbehold om at vurderingen av virkning på den anadrome strekning i Norddøla er usikker, og verken Rådgivende Biologer eller Multiconsult i fagrapporten om biologisk mangfold er avvisende til at det kan forekomme ål i Norddøla, selv om prøvefiske som fagutredningene viser til ikke har påvist ål. Se også NVEs vurdering av tiltaket opp mot vannforskriften.

I denne saken mener NVE at befaring av bekkeinntakene og Norddøla ikke er av avgjørende betydning for å kunne ta stilling til konsesjonsspørsmålet. NVE har innhentet oppdatert kunnskap fra blant annet www.vann-nett.no, www.lakseregisteret.no, Naturbase og foretatt egne hydrologiske vurderinger. På grunnlag av konsekvensutredningen vedlagt søknaden, eksisterende kunnskap og innkomne høringsuttalelser er det vår vurdering at kravet til kunnskapsgrunnlag i naturmangfoldlovens § 8 og vassdragsreguleringslovens § 5 er oppfylt, og at det foreligger tilstrekkelig kunnskap til at spørsmålet om konsesjon kan behandles. Kunnskapsgrunnlaget står etter NVEs mening i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.

NVEs vurdering av konsesjonssøknaden

Konsesjonsbehandling etter vassdragsreguleringsloven innebærer en konkret vurdering av de fordelene og ulempene et omsøkt prosjekt har for samfunnet som helhet. Det er kun enkelte konsekvenser av tiltaket det er hensiktsmessig å tallfeste og som kan omtales som prissatte konsekvenser, for eksempel energiproduksjonen og ulike skatteinntekter. De aller fleste konsekvenser ved etablering av et vannkraftverk og/eller tilhørende infrastruktur er såkalte ikke-prissatte konsekvenser, hvor effekten av tiltaket ikke kan tallfestes. Miljøkonsekvensene blir oftest synliggjort gjennom kvalitative vurderinger. Vurdering av om det bør gis konsesjon til et omsøkt prosjekt eller ikke, er derfor i stor grad knyttet til en faglig skjønnsvurdering.

I det følgende vil NVE drøfte og vurdere ulike forhold ved det omsøkte prosjektet. Sammen med vurderinger av aktuelle avbøtende tiltak, legger dette grunnlaget for NVEs anbefaling om konsesjon bør innvilges eller ikke.

Ulvik herad og Ulvik fjellstyre skriver at vannstand i regulerte vann og elver på Osafjellet må forbedres når disse nyttes av friluftsjakter om sommeren og høsten. NVE understreker at krav om forbedring

av eksisterende forhold må fremmes i forbindelse med vilkårsrevisjon av vassdragsreguleringene i Eidfjordvassdraget/Simavassdraget, som ble åpnet 02.08.2017.

I NVEs vurdering av søknaden legger vi størst vekt på de temaene som vi mener er viktige for spørsmålet om det skal gis konsesjon. Etter NVEs mening er det vesentlige temaet i denne saken knyttet til konsekvensene for **fisk** i Norddøla. Ulempene må veies opp mot potensialet for ny kraftproduksjon, med særlig vekt på regulerbar kraft.

Kraftproduksjon og kostnader

Lang-Sima kraftverk har en midlere årsproduksjon på 1130 GWh. Uten slipp av minstevannføring er overføring av Våtekleivbekkane beregnet å gi økt regulerbar kraft på inntil 6,1 GWh, fordelt på ca. 1,2 GWh og ca. 4,9 GWh i henholdsvis vinter- og sommerproduksjon. Med slipp av minstevannføring er kraftproduksjonsøkningen beregnet å bli ca. 5,9 GWh. Søker oppgir en total utbyggingskostnad, justert for prisnivå pr 01.01.2017, på 9,9 mill. kr. Dette gir en spesifikk utbyggingskostnad, med og uten slipp av minstevannføring, på henholdsvis 1,68 kr/kWh og 1,62 kr/kWh.

NVE har kontrollert søkers kostnadsoverslag og produksjonsberegninger, og anser disse for å være rimelige. Vi har ingen innvendinger mot prosjektet ut fra en teknisk/økonomisk vurdering. Prosjektet kommer ikke i konflikt med større vannkraftprosjekter eller eksisterende utbygginger.

Vi gjør oppmerksom på at det vil være søker sitt ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten ved en eventuell utbygging. Usikkerheten i kostnadsoverslaget i denne fasen er stor og en endelig investeringsbeslutning tas normalt på grunnlag av gitt konsesjon og senere anbud og tilbud.

Med forutsetning om en drifts- og vedlikeholdskostnad på 4 øre/kWh, 6 % kalkulasjonsrente og 40 års økonomisk levetid har prosjektet en samlet energikostnad over levetiden (LCOE) på 15 øre/kWh. Energikostnaden over levetiden tilsvarer den inntekten prosjektet må ha for at prosjektet skal få en positiv netto nåverdi.

I henhold til våre beregninger vil prosjektet være lønnsomt, selv uten elsertifikater. Ved krav om slipp av minstevannføring på 4 l/s vil lønnsomheten reduseres noe, men det vil fortsatt være et godt økonomisk prosjekt.

Hydrologi

Nedbørfeltet til Norddøla var opprinnelig 41,66 km², med en gjennomsnittsvannføring på 3,1 m³/s. Av dette feltet er 18,2 km² allerede overført til Floskefonna. Gjennomsnittlig restvannføring i Norddøla er nå 1,53 m³/s. Dette tilsvarer 49 % av den opprinnelige gjennomsnittsvannføring.

De to bekkeinntakene drenerer samlet et felt på ca. 0,9 km² og har et årlig tilsig på underkant av 3 mill. m³. Det er knyttet usikkerhet til feltgrensene, og følgelig det årlige tilsiget. Begge inntakene planlegges etablert på ca. kote 1155.

I dag forsvinner bekkene ned i 10 – 40 cm brede tverrgående fjellsprekker ca. 100 m. nedenfor de planlagte inntakene. For vanlige lave og moderate vannføringer kommer intet bidrag fra disse bekkene frem til Norddøla som overflatevann. Under flom er det mulig at noe av vannet går over sprekkene i høy fart.

Man vet ikke med sikkerhet hvor vannet som forsvinner i sprekkene blir av. Mest sannsynlig er sprekkene ikke dype og har trolig ikke hydrauliske forbindelser med grunnvannet i berg. Fraføring av bekkene vil derfor med stor sannsynlighet ikke påvirke grunnvannstanden, slik Osa grendelag og Osa Felleseige uttrykker bekymring for.

Av fagutredningen for ferskvannøkologi går det fram at vannet fra bekkene trolig «lekker» tilbake til Norddøla. Bekkeinntakene vil ikke påvirke vannføringen på de øvre deler av Norddøla, men vil kunne få betydning for vannføringen i den anadrome delen av elven. Uten etablering av innretning for minstevannslipp av vann er det anslått at vannføringen reduseres gjennomsnittlig med 0,09 m³/s på anadrom strekning, eller 5,9 % av dagens vannføring. Dette tilsvarer 2,9 % av opprinnelig vannføring.

Ingen aktive målestasjoner vil bli berørt av tiltaket.

Flom, erosjon og sedimenttransport

Utbyggingen vil ha en neglisjerbar innvirkning på flommer. I følge Statkraft Energi vil flomvannføringen i nedre strekning av Norddøla bli redusert tilsvarende kapasiteten på borehullene (0,6 m³/s pr. inntak). Nedstrøms bekkeinntakene vil fraføring av vann gi noe redusert risiko for erosjon ned mot Norddøla.

I anleggsfasen vil arbeid rundt inntakene kunne føre til noe tilføring av stein og sprengstøv til bekkene. Dersom vannføringen er stor under anleggsperioden, vil denne tilførselen være lite merkbar. Det meste av anleggsvirksomheten vil bli utført om sommeren, når vannføringen er normal eller forholdsvis høy. Skjer arbeidet i perioder med liten vannføring, vil det kunne oppstå synlig tilslamming av vannet. NVE gjør oppmerksom på at ved en eventuell utbygging må Statkraft Energi avklare med Fylkesmannen i Hordaland om det må innhentes særskilt tillatelse etter forurensningsloven til nødvendige utslipp i anleggsperioden.

Av søknaden går det fram at grove boremasser fra borehullene vil bli plassert på egnede steder i tilknytning til inntakene. Det vil dreie seg om et mindre volum; ca. 13 m³ ved et 280 mm borehull. NVE understreker at plassering av boremassene skal inngå i detaljplanen for landskap og miljø som skal godkjennes av NVE før anleggsarbeidene starter.

Ved en eventuell utbygging vil det bli en sakte oppsamling av stein og grus i de mindre terskelbassengene som skapes av bekkeinntakene. Utbygger opplyser at dette vil bli fjernet manuelt ved behov.

NVE anser at utbyggingens virkning på dette temaet ikke er avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Landskap og urørt natur

Tiltaksområdet ligger i landskapsregion *15 Lågfjellet i Sør-Norge* og i underregion *15.10 Vossaskavlen*. Området har gode visuelle kvaliteter i form av en høgfjellskarakter med mye bart fjell i et fattig og skrint vegetasjonsbilde.

I konsekvensutredningen er overføringene av Våtekleivbekkane vurdert å gi liten negativ konsekvens for landskapet. Virkningen er hovedsakelig knyttet til bekkeinntakene, som vil være synlige på nært hold. På grunn av topografien vil inntakskonstruksjonene i begrenset grad være synlige på avstand. Synligheten fra en DNT-sti som går ca. 200 m sør for, og 80 – 100 høydemeter nedenfor, det sørlige bekkeinntaket vil på grunn av topografien være begrenset. I følge søknaden skal utbyggingen skje veiløst med helikopter.

Hordaland fylkeskommune og Statskog påpeker viktigheten av at inngrepene begrenses så mye som mulig og visuelt tilpasses omgivelsene. Forutsatt at utbygger legger vekt på disse faktorene i utarbeidelsen av detaljplanen og gjennomføringen av planene, slik Statkraft Energi også omtaler i søknaden, er det NVEs vurdering at tiltakets virkning på landskapet vil være beskjeden.

Inngrepsfrie naturområder og urørt natur

Regjeringen har utviklet INON - «Inngrepsfrie naturområder i Norge» - som et selvstendig kriterium i arealforvaltningen, men det skal gjøres en vurdering av hvordan tiltak vil påvirke «*store sammenhengende naturområder med urørt preg*», også omtalt som «*store naturområder med urørt preg*» eller bare «*urørt natur*». INON-soner vil fortsatt være nyttige for å tallfeste og lokalisere inngrep i områder med urørt natur, men i tillegg skal verdien av områder med urørt preg vurderes uavhengig av INON-kategori.

I søknaden har man forholdt seg til tidligere krav om å utrede konsekvenser for INON-områder. Følgelig er også høringsuttalelsene utformet i henhold til dette.

Opplevd urørthet er av stor verdi for friluftsliv, hvor det å bevege seg i og oppleve urørt natur verdsettes av mange. Omfanget av store urørte naturområder i Norge minker. I Hordaland er det først og fremst Hardangervidda som peker seg ut som det største gjenværende område med urørt natur, men også høytliggende områder som Hardangerjøkulen, Hallingskarvet og Vossefjellene skiller seg ut. I Ulvik herad er det mellom 50 og 60 % av arealet som er inngrepsfritt og ifølge Hordaland fylkeskommune ligger influensområdet i et sårbart høgfjellsområde med stor verdi.

På INON-kartet i figur 13.3 i søknaden ligger de to bekkeinntakene i INON-sone 2, dvs. 1-3 km fra tyngre tekniske inngrep. Redusert vannføringen i de to bekkestrengene vil bli merkbar ned til samløpet med Norddøla. Dette medfører et tap fra INON-sone 2 på ca. 0,48 km², og en omklassifisering fra INON-sone 1, som er 3-5 km fra tyngre tekniske inngrep, til INON-sone 2 med ca. 0,15 km².

Både fylkeskommunen og FNF Hordaland mener endringene i INON-status vil være negative, og sistnevnte ber NVE vektlegge tapet av INON-områder i vår vurdering.

NVE viser til at området allerede er påvirket av Lang-Sima overføringen. Det omsøkte tiltaket vil føre vann inn på den eksisterende overføringstunnelen fra Skrulsvatnet til Floskefonnvatnet. Etter NVEs vurdering vil endringene knyttet til INON-status være beskjedne, og bekkeinntakene vil ikke berøre et større naturområde med urørt preg i nevneverdig grad.

Naturmiljø og naturens mangfold

Rødlistearter

Fra konsekvensutredningen går det fram at det er et klart potensial for rødlistede moser, planter, sopp og lav i bekkekløftmiljøer i øvre deler av Norddøla. Tiltaket vil imidlertid ikke å påvirke dette området. I konsekvensutredningen går det fram at det ikke er funnet ål ved prøvofiske i Norddøla. Ulvik Sportsfiskarlag hevder det er observert ål i vassdraget. Konsekvensutredningen utelukker ikke at ål kan forekomme i nedre deler av Norddøla, med påpeker at sannsynligheten er liten. Kunnskapen om utbredelsen av elvemusling i Hordaland er god, og det foreligger ingen informasjon om at det tidligere har vært registrert elvemusling i vassdraget. Konsekvensutredningen utelukker følgelig at det forekommer elvemusling i vassdraget.

Bortsett fra Ulvik Sportsfiskarlag er ikke rødlistearter kommentert av noen høringsparter. I likhet med konsekvensutredningen er ikke NVE avvisende til at ål kan forekomme i Norddøla, men tiltakets konsekvenser for ål og andre rødlistearter vurderer vi som ubetydelig.

Terrestrisk miljø - naturtyper

Søknaden opplyser at det er ingen prioriterte naturtyper i området for bekkeinntakene, og naturtypene langs Norddøla anses ikke å bli vesentlig berørt av en eventuell utbygging. Ingen av høringspartene har påpekt mulige negative virkninger for disse naturtypene. NVE har ingen ytterligere kommentarer.

Terrestrisk miljø – karplanter, moser og lav

Den lite kravfulle vegetasjonen i området rundt bekkeinntakene ligger i et næringsfattig parti, og består av relativt vanlige arter som ikke er oppført på den nasjonale rødlisten.

Temaet er ikke tatt opp av høringspartene, og NVE har ingen ytterligere kommentarer.

Terrestrisk miljø – fugl og pattedyr

Det er ingen fuglearter med vesentlig verdi som er spesielt knyttet til området eller som blir vesentlig påvirket ut over en viss forstyrrelseseffekt i anleggsfasen. Omfanget vurderes som *intet til lite negativt* i driftsfasen.

Det er registrert et stort helårs villreinområde som strekker seg helt ut i Norddalen og Austdalen. I følge konsekvensutredningen ligger tiltaksområdet imidlertid perifert i forhold til villreins beiteområde, og er ikke spesielt verdifullt. Både Statskog og Hordaland fylkeskommune tar opp dette temaet i sine uttalelser. Sistnevnte understreker at det er særdeles viktig at inngrep ikke skaper barrierer som fører til oppsplitting av leveområde for villrein. Dersom bekkeinntakene etableres i tråd med søknadens beskrivelser, mener fylkeskommunen at leveområdet ikke blir påvirket.

NVE mener tiltakets virkninger på fugl og pattedyr vil være svært små, og uten betydning for konsesjonsspørsmålet.

Akvatisk miljø – verdifulle ferskvannslokaliteter, fisk og ferskvannsorganismer

Ovenfor samløpet med Austdøla er ca. 2,5 km av Norddøla tilgjengelig for anadrom laksefisk. I tillegg er det anadrome strekninger i ca. 0,9 km i Austdøla og ca. 0,5 km fra elvenes samløp og ut til fjorden.

Den anadrome strekningen i Norddøla har gyteområder for både sjørret og laks. I konsekvensutredningen er denne delen av elven vurdert som en verdifull lokalitet.

Norrdølas anadrome strekning er viktig som gyteområde for sjørret. Den har også sporadisk forekomst av laksegyting. I følge konsekvensutredningen er anadrom strekning undersøkt ved en rekke anledninger. Resultatene indikerer at smoltproduksjonen i Norddøla er ca. 25 % av det som er forventet. En liten andel av dette er smoltproduksjonen av laks. Av lakseregisteret går det fram at sjørretbestanden er hensynskrevende, mens det ikke eksisterer en bærekraftig bestand av laks.

Nedbørsfeltet som planlegges overført er den høyeste delen av det eksisterende restfeltet til Norddøla og ifølge konsekvensutredningen den eneste delen av feltet som inneholder bre. Av den grunn bidrar det omsøkt fraførte feltet relativt sett mest til vannføringen i Norddøla i slutten av smeltesesongen da det bare ligger igjen snø øverst, og er smeltet nederst. Konsekvensutredningen vurderer at redusert vannføring og vanddekning i tørkeperioder på slutten av snøsmeltingssesongen i Norddøla kan gi noe redusert produksjon av fisk på anadrom strekning, og konkluderer derfor med at tiltaket gir liten negativ (-) konsekvens på anadrom strekning.

I følge konsekvensutredningen er det små verdier ovenfor anadrom strekning, og her konkluderes det med at tiltaket gir liten eller ubetydelig negativ konsekvens.

Mange av høringspartene er kritiske til søknaden på grunn av at tiltaket vil redusere vannføringen i Norddøla og dermed vanskeliggjøre gyte- og oppvekstforholdene for anadrom fisk. Flere påpeker at hensynet til anadrom fisk må veie tungt i konsesjonsspørsmålet. Fylkesmannen, FNF Hordaland m.fl. kan akseptere at konsesjon gis dersom det stilles krav om at bekkeinntakene stenges i perioder da disse har betydelig påvirkning på vannføringen på den anadrome strekningen. Dette vil typisk være på slutten av snøsmeltingssesongen som nevnt over. Et slikt avbøtende tiltak er foreslått i konsekvensutredningen, men Statkraft Energi har ikke tatt inn tiltaket i søknaden. I e-post sendt 17.01.2017 opplyser Statkraft

Energi at en slik innretning vil innebære uforholdsmessig høye etablerings- og driftskostnader sett i forhold til nytten det vil representere.

I sin kommentar til Fylkesmannens høringsuttalelse foreslår tiltakshaver som avbøtende tiltak at det monteres inn et rør i inntaksterskelene som vil åpne for et permanent slipp av minstevannføring, og som vil gi nødvendig bidrag til Norddøla i kritiske perioder. I e-post-kommunikasjon mellom Statkraft Energi og NVE i slutten av januar 2017 utdyper Statkraft Energi den foreslåtte innretningen. Rørene vil ha prioritet over borehullene ved lave vannføringer i bekkene, og vil totalt slippe 4 l/s. Dette tilsvarer alminnelige lavvannføring og 5-persentil år.

Statkraft Energi mener at i de perioder der vannføringen er lav i Norddøla, vil tilsiget til bekkeinntakene høyst sannsynlig også være lavt. NVE deler i stor grad denne oppfatningen, selv om det relative bidraget fra Våtekleivbekkane vil være større på slutten av smeltesesongen. Tiltakshaver opplyser at inntakskonstruksjonen vil bli bygd slik at røret for slipp av minstevannføring vil få prioritet over borehullet som leder vannet til overføringstunellen. Ved lav vannføring i Våtekleivbekkane vil rørene ta unna alt tilsiget, og dermed fungere som en åpen luke. Statkraft Energi har beregnet krafttapet til å utgjøre 0,2 GWh.

I følge NVEs egne hydrologiske beregninger er det også andre høytliggende deler av Norddølas nedbørfelt som i betydelig grad bidrar til vannføring på anadrom strekning på seinsommeren. Dette gjelder vestsiden av Norddøla opp mot Vassfjøro, som ligger høyere enn den delen av nedbørsfeltet som søkes fraført og som har igjen mer snø utover sensommeren/høsten.

Norrdøla er allerede fraført 51 % av opprinnelig vannføring. NVE registrerer at overføring av Våtekleivbekkane vil redusere gjennomsnittlig vannføring i nedre deler av Norddøla med inntil 0,09 m³/s. Dette utgjør 5,9 % av dagens gjennomsnittlige vannføring, og 2,9 % av opprinnelig gjennomsnittlig vannføring.

NVE mener etablering av et rør gjennom sperredammen for slipp av minstevannføring vil være et egnet avbøtende tiltak, særlig siden innretningen vil slippe gjennom alt tilsiget ved lave vannføringer i Våtekleivbekkane og Norddøla. Slipp av minstevannføring vil kunne dempe eventuelle negative virkninger på anadrom fisk, men tiltaket må vurderes opp mot en redusert kraftproduksjon på ca. 0,2 GWh. NVE forutsetter at detaljert beskrivelse av arrangement for minstevannføring inkluderes i detaljplan for landskap og miljø dersom det gis konsesjon til utbygging.

NVE viser til at post nr. 8 i gjeldende vilkårssett for statsregulering av Eidfjord Nord av 04.06.1976 gir Fylkesmannen hjemmel til å kunne pålegge fiskefaglige undersøkelser og kontrolltiltak i Norddøla.

NVE mener tiltakets virkning for anadrom fisk i Norddøla er et viktig moment i konsesjonsspørsmålet. Ytterligere vurderinger knyttet til slipp av minstevannføring er gitt under «Merknader til endringer i manøvreringsreglementet».

Kulturminner og kulturmiljø

I henhold til Statkraft Energi er det ikke registrert kulturminner eller kulturlandskap som kan bli berørt av utbyggingsplanene. Hordaland fylkeskommune bekrefter i høringsuttalelsen at det ikke vil bli stilt krav om arkeologisk registrering ettersom sannsynligheten for funn av automatisk fredet kulturminne er vurdert som svært lav. NVE har ingen ytterligere kommentarer.

Samfunn – friluftsliv, jakt og fiske

I konsekvensutredningen er tema friluftsliv, inkludert jakt og fiske, satt til middels verdi lokalt, og liten til middels verdi regionalt og nasjonalt. Tiltaksområdet er angitt å høre inn under det viktige (B)

friluftsområdet *Vassfjora* i Fylkesatlas for Hordaland. Osafjellet har betydning som friluftsområde for lokalbefolkningen og Norddalen er ett av fire kulturhistoriske landskapsområder i kommunen.

Utbyggingen vil gi nye tekniske inngrep i et område med noe ferdsel, jakt og fiske, men tiltaksområdet er perifert i forhold til disse aktivitetene. Konsekvensutredningen forventer at de fleste vil fortsette å bruke området også etter en eventuell utbygging, selv om den vil kunne redusere utbytte av, og glede over, å ferdes i området. Dette gjelder også bruk av DNT-stien gjennom Norddalen til Hallingskeid, ettersom synligheten inn til de planlagte bekkeinntakene vil være svært begrenset. Det anføres videre at redusert vannføring i Norddøla vil bli såpass liten at det ikke forventes å påvirke ferdselen i eller opplevelsesverdien av Norddalen. Totalt sett vurderes derfor tiltaket å ha liten negativ konsekvens for friluftsliv, jakt og fiske.

Flere høringsinstanser er opptatt av at utbyggingen må ta nødvendig hensyn til utøvelse av friluftsliv, jakt og fiske. Tiltakshaver forsikrer i sine kommentarer til høringsuttalelsene at man under anleggsvirksomheten vil ta hensyn til friluftslivsinteressene og dyr i området gjennom en godt planlagt helikoptertransport.

NVE støtter konklusjonen i konsekvensutredningen. Vi kan ikke se at det omsøkte tiltaket vil ha nevneverdige negative konsekvenser for friluftsliv, jakt og fiske.

Samfunn – andre forhold

I følge søknaden vil utbyggingen generere inntekter fra konsesjonskraft og konsesjonsavgifter på henholdsvis 60 -70 000 kr og 11-12 000 kr pr år. Av andre inntekter til lokale myndigheter er naturressursskatt og eiendomsskatt. I sum vil den kommunale merinntekten av prosjektet bli i størrelsesorden 200 000 kr pr år. Tiltakshaver opplyser videre at en utbygging vil gi samfunnsøkonomiske virkninger utover det som kommune og fylket mottar av skatteinntekter. Statkraft Energi har beregnet at utbyggingen vil skape verdier for 3,6 millioner kroner. (Alle verdier oppgitt er 2014-kroner).

Ulvik herad uttrykker misnøye med at gjeldende regelverk om fordeling av konsesjonskraft og -avgifter gir størstedelen av inntektene til den kommunen der kraftverket ligger, i dette tilfellet Eidfjord, mens samtlige av inngrepene og miljømessige konsekvenser må bæres av Ulvik herad. Det ligger utenfor NVEs kompetanse å vurdere rimeligheten i dagens regelverk om fordeling av konsesjonskraft og – avgifter. For mer informasjon om konsesjonsavgifter og –kraft viser vi til eget avsnitt om temaet under «Videre oppfølging av saken».

NVE ser generelt positivt på opprustings- og utvidelsesprosjekter som kan utnytte eksisterende reguleringsanlegg på en bedre måte. Vurdert opp mot helt nye utbygginger gir slike prosjekter ofte mer kraft for færre inngrep. Spesielt verdifull er regulerbar kraft, som kan utnyttes når behovet er størst.

Samlet belastning

Det er mye utbygd vannkraft i Ulvik herad og Eidfjord kommune, slik det ellers er mye av på Vestlandet der forholdene ligger godt til rette for vannkraft. Våtekleivbekkane krysser overføringstunnelen som går i fjell mellom Skrulsvatnet og Floskefonnvatnet. Denne overføringen inngår i Eidfjord-Nord-utbyggingen med Sy-Sima kraftverk og Lang-Sima kraftverk. Utbyggingen omfatter en rekke reguleringsmagasin og overføringer i Ulvik herad og Eidfjord kommune.

De omsøkte inntakskonstruksjonene vil være små og lite synlige i et karrig landskap. Vannstrengene som fraføres er i dag synlige i ca. 100 m nedenfor de planlagte sperredammene før det forsvinner ned i tverrgående fjellsprekker. Mest sannsynlig siger vannet under bakken inn i nedre del av Norddøla. På

grunn av eksisterende overføring av nedbørsfeltene til Tverrelvi og Skrulsvatnet er vannføringen i Norddøla redusert med ca. 50 % av opprinnelige gjennomsnittsvannføring. Overføring av Våtekleivbekkane vil redusere vannføringen ytterligere med maksimalt 3 % av opprinnelig vannføring dersom sperredammene bygges uten minstevannslipp.

Etter NVEs mening vil inntakskonstruksjonene og bortfall av mye av to 100 m lange vannstrenger utgjøre et minimalt estetisk og landskapsmessig inngrep. Anadrom strekning i Norddøla vil få en liten reduksjon i gjennomsnittlig vannføring, men med slipp av minstevann tilsvarende 5-persentilen år er det NVEs vurdering at fraføring av Våtekleivbekkane vil ha små negative virkninger for anadrom fisk.

Totalt sett mener NVE at tiltaket vil ha begrensede konsekvenser for samlet belastning.

Vurdering av tiltaket etter naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven (nml.) omfatter all natur og alle sektorer som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen. Lovens formål er å ta vare på naturens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser gjennom bærekraftig bruk og vern. Formålet med loven skal også gi grunnlag for menneskers virksomhet, kultur, samisk kultur, helse og trivsel, både nå og i framtiden. Loven fastsetter alminnelige bestemmelser for bærekraftig bruk, og skal samordne forvaltningen gjennom felles mål og prinsipper.

Loven fastsetter forvaltningsmål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljørettslige prinsipper. Videre legger nml føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg og tiltak som vil kunne få betydning for naturmangfoldet.

I vår vurdering av Statkraft Energi sin søknad om overføring av Våtekleivbekkane til Lang-Sima kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i nml §§ 8 til 12. Det omsøkte tiltaket skal vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv, der hensynet til den samfunnsmessige gevinsten og eventuelt tap eller forringelse av naturmangfoldet på sikt avveies.

Nedenfor er NVEs vurdering av tiltaket opp mot de aktuelle paragrafene i nml nærmere omtalt:

Kunnskapsgrunnlaget, § 8

NVE mener at det samlede kunnskapsgrunnlaget er i samsvar med det krav til kunnskapsnivå som nml. § 8 stiller, sett i forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmiljøet. Vi viser til NVEs vurdering av utredningene og kunnskapsgrunnlaget.

Føre-var-prinsippet, § 9

Bestemmelsen skal sees i sammenheng med vurderingen av kunnskapsgrunnlaget, som er omtalt over. For at bestemmelsen skal komme til anvendelse er det en forutsetning at det foreligger en reell risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet. Det er ikke et krav om sannsynlighetsovervekt for at en skade skal oppstå.

NVE kan ikke se at nevnte forutsetning er til stede i denne saken.

Økosystemtilnærming og samlet belastning, § 10

I vurderingen av samlet belastning skal det både tas hensyn til allerede eksisterende inngrep og forventede framtidige inngrep som kan påvirke økosystemet. Vi viser til tidligere diskusjon i underkapittelet om Samlet belastning.

Kostnadsdekning, miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder, § 11 og 12

Tiltakshaver skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikk og lokalisering som gir de beste samfunnsmessige resultater, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold.

Etter NVEs mening er disse kravene hensyntatt gjennom prosessen med konsesjonsbehandling, der det vurderes fortløpende om prosjektet kan justeres for å gi et best mulig samlet resultat. En eventuell konsesjon blir gitt med vilkår om miljøforsvarlig drift, jamfør post nr. 8 i gjeldende vilkårssett for statsregulering for utbygging av Eidfjord-Nord av 18.05.1973.

Vurdering av tiltaket etter vannforskriften

Det aktuelle området med Våtekleivbekkane og Norddøla tilhører Osa-vassdraget i vannområde Hardanger. Vannområdet inngår i regional plan for vassforvaltning i vassregion Hordaland for planperioden 2016-2021, med tilhørende tiltaksprogram. Planen ble vedtatt av fylkestingene i Hordaland, Sogn & Fjordane og Rogaland 09.12.2015. Klima- og miljødepartementet (KLD) fattet vedtak om godkjenning av den regionale planen 04.07.2016.

Norrdøla nedre (ID-nr. 051-6-R) er i henhold til www.vann-nett.no definert som en sterkt modifisert vannforekomst (SMVF). Denne vannforekomsten er ikke ført opp i vedlegg 2 eller vedlegg 3 til KLDs vedtak av 04.07.2016. For Norrdøla nedre innebærer det at dagens tilstand settes lik miljømålet, som er godt økologisk potensial (GØP). Bakgrunnen for en slik generell klassifisering er ifølge KLD at alle realistiske tiltak er igangsatt eller allerede gjennomført, måloppnåelsen er ikke avhengig av nye tiltak og vannforekomsten har et fungerende økosystem.

I henhold til vannforskriften § 12 kan nye inngrep i en vannforekomst gjennomføres selv om dette medfører at miljømålene i § 4 - § 6 ikke nås eller at tilstanden forringes, forutsatt at visse betingelser er oppfylt.

Den første betingelsen i § 12 er at alle praktisk gjennomførbare tiltak skal settes inn for å begrense negativ utvikling i vannforekomstens tilstand. I diskusjonen under de ulike fagtemaene har NVE vurdert praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene eller ulempene ved en utbygging. Dersom vi anbefaler at det gis konsesjon, vil vi også foreslå konsesjonsvilkår som vi mener er egnet til å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten. Vurderingene vil blant annet omfatte slipp av minstevannføring. En eventuell konsesjon til utbygging vil underlegges gjeldende vilkårssett for statsregulering av Eidfjord Nord av 04.06.1976, som gir hjemmel til å pålegge gjennomføring av miljøundersøkelser og miljøtiltak ved behov.

Det er også en forutsetning i § 12 om at samfunnsnyten av de nye inngrepene skal være større enn tapet av miljøkvalitet. Kriteriene for å anbefale at det gis konsesjon er gitt i vannressursloven § 25 og vassdragsreguleringsloven § 8. Konsesjon kan bare gis dersom fordelene ved tiltaket overstiger skader og ulemper for allmenne og private interesser. Dersom samfunnsnyten av de omsøkte tiltakene ikke overstiger ulempene, deriblant tap av miljøkvalitet, kan NVE ikke anbefale at det gis konsesjon. Dersom NVE kommer til at vi anbefaler at det gis konsesjon til utbygging, ligger det derfor implisitt i dette at vi vurderer samfunnsnyten som større enn tap av miljøkvalitet.

Til sist forutsettes det i § 12 at hensikten med de nye inngrepene, på grunn av manglende teknisk gjennomførbarhet eller uforholdsmessig store kostnader, ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Vi kan ikke se at hensikten med tiltaket, som er fornybar og delvis regulerbar kraftproduksjon, med rimelighet kan oppnås ved miljømessig sett bedre alternativer, for eksempel andre metoder å produsere kraft på.

Andre forhold

Det omsøkte tiltaket vil ikke påvirke fagtemaene skred, marine forhold, samiske interesser og jord-, skog- og ferskvannsressurser.

Det er ikke behov for særskilte massetak. Det er kun snakk om små mengder sprengte og borede masser som vil bli plassert i tilknytning til inntakene. NVE legger til grunn at plassering av overskuddsmasser beskrives i detaljplan for landskap og miljø dersom det gis konsesjon til utbygging.

NVEs oppsummering og anbefaling

NVE har vurdert fordeler og ulemper ved den planlagte overføringen av Våtekleivbekken N og Våtekleivbekken S, sammen bare kalt Våtekleivbekkane, inn på eksisterende overføringstunnel mellom Skrulsvatnet og Floskefonnvatnet.

Den positive effekten av tiltaket er at det kan produseres ca. 6,1 GWh ny regulerbar vannkraft, redusert til ca. 5,9 GWh med slipp av minstevannføring, med bare små inngrep i landskapet. Total utbyggingskostnad pr 01.01.2017 er beregnet til 9,9 mill. kr. Dette gir en spesifikk utbyggingskostnad, med og uten slipp av minstevannføring, på henholdsvis 1,68 kr/kWh og 1,62 kr/kWh. Prosjektet har en relativt lav LCOE på 15 øre/kWh. NVEs beregninger tilsier at prosjektet vil være lønnsomt.

Den viktigste negative konsekvensen av tiltaket er redusert vannføring i nedre del av Norddøla, noe som vil kunne forverre gyte- og oppvekstmulighetene for anadrom fisk.

Mange av høringspartene uttrykker seg negativt til søknaden på grunn av virkningen tiltaket vil ha på anadrom strekning i Norddøla. Etersom Norddøla allerede er fraført ca. 50 % av opprinnelig vannføring, mener høringspartene at ytterligere vannføringsreduksjon vil være svært negativt for anadrom fisk. Fylkesmannen, FNF Hordaland m.fl. kan akseptere at konsesjon gis dersom det stilles krav om at bekkeinntakene stenges i perioder da disse har betydelig påvirkning på vannføringen på den anadrome strekningen. Dette vil typisk være på slutten av snøsmeltingssesongen da det bare ligger igjen snø øverst, og er smeltet nederst.

Statkraft Energi mener en løsning med stenging av bekkeinntakene innebærer uforholdsmessig høye etablerings- og driftskostnader sett i forhold til nytten det vil representere. Utbygger foreslår som avbøtende tiltak et permanent slipp av minstevannføring for å gi nødvendig bidrag til Norddøla i kritiske tørkeperioder på sensommeren.

Etter en samlet vurdering mener NVE at fordelene ved overføringen av Våtekleivbekkane overstiger ulempene. Vi mener at ulempene ved å overføre Våtekleivbekkane til Floskefonnvatnet er akseptable, og at det bør gis konsesjon. Vi legger vekt på at ulempene er moderate og lar seg til dels avbøte med slipp av minstevannføring, og at andre høytliggende deler av nedbørfeltet også gir bidrag til anadrom strekning i slutten av snøsmeltingssesongen. Vi legger også vekt på at overføringen vil gi ny regulerbar kraft med små og lite synlige inngrep i landskapet. NVE har beregnet at prosjektet vil være lønnsomt, også med slipp av minstevannføring og eventuelt uten elsertifikater, og vi mener prosjektet vil utnytte eksisterende anleggsinfrastruktur på en god måte.

NVE anbefaler at det gis konsesjon til overføring av Våtekleivbekkane til Floskefonnvatnet og videre til Rundavatnmagasinet, for utnyttelse til kraftproduksjon i Lang-Sima kraftverk. Anbefalingen gis under forutsetning at det slippes minstevannføring tilsvarende 5-persentil år, noe som tilsvarer alminnelig lavvannføring og som gir et gjennomsnittlig slipp på totalt 4 l/s gjennom sperredammene.

NVEs konklusjon

NVE anbefaler at Statkraft Energi AS får konsesjon etter vassdragsreguleringsloven § 8 til å overføre Våtekleivbekkane til Rundavatnmagasinet, for utnyttelse til kraftproduksjon i Lang-Sima kraftverk. Vi foreslår at overføringen tas inn som en endring av manøvreringsreglementet for Osa, Sima og Bjoreio (Eidfjord Nord), fastsatt ved kgl. res. av 13.05.1977, og at tiltaket underlegges gjeldende vilkår for statsregulering av Eidfjord Nord, fastsatt ved kgl. res. av 04.06.1976. Vår vurdering forutsetter gjennomføring av avbøtende tiltak.

Vår anbefaling legger til grunn avbøtende tiltak, jamfør vedlagte forslag til endringer i gjeldende manøvreringsreglement for Osa, Sima, Bjoreio (Eidfjord Nord), fastsatt ved kgl. res. av 13.05.1977.

Merknader til endringer i manøvreringsreglementet

NVE foreslår følgende endringer i manøvreringsreglementet av 13.05.1977:

Punkt 1. B. Overføringer, underpunkt a:

Tilføye at avløpene fra Våtekleivbekkane, med et totalt nedbørfelt på 0,9 km², overføres sammen med avløpene fra Norddøla og Tverrelvi til Rundavatn via Floskefonndalen. Summen av nedbørsfelt som overføres økes til 18,6 km², noe som tilsvarer nedbørfeltet til Våtekleivbekkane.

Punkt 1. B. Overføringer, underpunkt f:

Summen av nedbørfeltene som overføres til kraftstasjonen i Sima økes tilsvarende økningen som tilføyelsen av Våtekleivbekkane utgjør i underpunkt a.

Punkt 2:

I tråd med forslaget fra Statkraft Energi om permanent slipp av minstevannføring forbi bekkeinntakene i Våtekleivbekkane, foreslår NVE å tilføye et nytt avsnitt i punkt 2. Det skal til enhver tid slippes minimum 2 l/s forbi hvert av inntakene i Våtekleivbekken N og Våtekleivbekken S. Dersom tilsiget er mindre enn 2 l/s, skal alt vann slippes forbi inntakene.

I vedlagte forslag til endret manøvreringsreglement er endringene anført med rød skrift.

Videre oppfølging av saken

Plan- og bygningsloven: Tiltakshaver opplyser at søknad om dispensasjon fra LNF-området i kommuneplanens arealdel vil bli sendt Ulvik herad med utgangspunkt i en positiv innstilling til konsesjonssøknaden fra NVE, jamfør § 19-1 i plan- og bygningsloven. Statkraft Energi oppgir videre at tiltakshaver eventuelt vil be om at konsesjonsvedtaket skal ha virkning som statlig reguleringsplan, jamfør plan- og bygningsloven § 6-4, tredje ledd.

Forurensningsloven: Dersom det gis konsesjon etter vassdragsreguleringsloven til å overføre Våtekleivbekkane, må Statkraft Energi avklare med Fylkesmannen i Hordaland om det må innhentes særskilt tillatelse etter forurensningsloven til nødvendige utslipp i anleggs- og/eller driftsfasen. Fylkesmannen i Hordaland har ikke vurdert tiltaket opp mot forurensningsloven i sin høringsuttalelse. Ut fra de foreliggende opplysninger i saken, mener NVE det er lite sannsynlig at driftsfasen vil kunne medføre betydelige forurensninger.

Kulturminneloven: Hordaland fylkeskommune bekrefter at det ikke vil bli stilt krav om arkeologisk registrering med hjemmel i kulturminneloven, ettersom sannsynligheten for funn av automatisk fredet kulturminne er vurdert som svært lav.

Energiloven: Overføringen vil ikke kreve nye ledninger eller utløse behov for å forsterke nettet, og det påkreves derfor ikke konsesjon etter energiloven.

Konsesjonsavgifter og –kraft: Overføringen underlegges gjeldende vilkår for statsregulering av Eidfjord Nord, fastsatt ved kgl. res. av 04.06.1977. Konsesjonæren skal betale konsesjonsavgifter og avgi konsesjonskraft for den kraftproduksjonsøkningen som tiltaket utløser, jamfør henholdsvis vilkårspost 2 og vilkårspost 16. NVE vil fatte vedtak om kraftgrunnlag, som danner grunnlag for konsesjonsavgifter og –kraft, etter at det eventuelt er gitt konsesjon og overføringen er satt i drift.

Damsikkerhetsforskriften: Søknaden beskriver den tekniske utformingen av de planlagte bekkeinntakene. Slike konstruksjoner omfattes av forskrift om sikkerhet ved vassdragsanlegg (damsikkerhetsforskriften), jf. forskriften § 1-4 fjerde ledd. Statkraft Energi har sammen med søknaden lagt ved utfylt skjema for klassifisering av dammer og trykkrør.

NVEs tilsynsavdeling ved seksjon for damsikkerhet vil fatte vedtak om konsekvensklasse i et eget brev. Ettersom konsekvensklassen er bestemmende for sikkerhetskravene som stilles til planlegging, bygging og drift, må endelig vedtak fattes før tekniske planer for sikkerhet kan utarbeides og sendes NVE til godkjenning.

Detaljplan for landskap og miljø: Når anleggene er klassifisert og nødvendige godkjenninger fra NVEs seksjon for damsikkerhet er innhentet, skal tiltakshaver i god tid før byggestart legge fram for miljøtilsynet i NVE detaljerte landskaps- og miljøplaner for utbyggingen til godkjenning, jamfør vilkårspost 13 i kgl.res. av 04.06.1976. Veileder for utarbeidelse av detaljplan og annen nyttig informasjon finnes her:

www.nve.no/vann-vassdrag-og-miljo/miljotilsyn/vannkraft-settefisk-og-andre-vassdragsanlegg/.

Nedenstående tabell søker å oppsummere føringer og krav som ligger til grunn for NVEs innstilling. Det kan likevel forekomme at det er gitt føringer andre steder i dokumentet som ikke har kommet med i tabellen. NVE presiserer at alle føringer og krav som er nevnt i dokumentet gjelder.

Dersom det gis konsesjon til utbyggingen ber vi OED om å synliggjøre/oppsummere eventuelle endringer i forhold til NVEs innstilling på samme måte, for eksempel ved å legge til en egen kolonne i samme tabell.

Sperredam/inntak	I tråd med søknaden skal inntakene i Våtekleivbekkane ligge på ca. kote 1155. Sperredammene og inntak skal bygges på en slik måte at de blir lite synlig i landskapet. Teknisk løsning for dokumentasjon av slipp av minstevannføring skal godkjennes av NVE.
Vei	I tråd med søknaden skal bekkeinntakene bygges veiløst.

Andre merknader

Privatrettslige spørsmål som angår de enkelte eiendommer som blir berørt av utbyggingen må løses direkte mellom utbygger og de respektive grunneiere.

En eventuell konsesjon til overføring av Våtekleivbekkane underlegges vilkår gitt ved kgl. res. 04.06.1976, og foreslås tatt inn som en endring av gjeldende manøvreringsreglementet fastsatt ved kgl.

res. 13.05.1977. I den forbindelse gjør NVE oppmerksom på at NVE vedtok 02.08.2017 å gjennomføre revisjon av vilkårene for flere konsesjoner i Eidfjord, deriblant begge ovennevnte konsesjoner.

Videre saksbehandling

Saken oversendes med dette til Olje- og energidepartementet for videre behandling. Sakens dokumenter er tilgjengelig i elektronisk format på SeDok.

Med hilsen

Per Sanderud
vassdrags- og energidirektør

Rune Flatby
avdelingsdirektør

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg: 1a-c. Kart
                  Forslag til endret manøvreringsreglement

Kopi til:

Statkraft Energi AS